

Arkisto- ja rekisteritiedot

Kohde ja kunta: Ylimmäisen ranta-asemakaava, Sysmä
Tutkimuksen laji: Maastotarkastus/tarkkuusinventointi
Peruskarttalehti: M4324F
Kiinteistöt: 781-409-3-188; 781-409-3-181; 781-409-3-187; 781-409-3-206; 781-409-3-207; 781-409-3-83; 781-409-3-195; 781-409-3-194; 781-409-3-196
Tutkittu alue: n. 12 ha
Tutkija: Tomi Kuljukka
Kenttätyöaika: 16.4.2025
Tutkimuslaitos: Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo
Valokuvien arkistointitunnus: OMA202445:80–85

Kohteet

Nimi: Hämäläisenranta
Laji: Muu kohde
Tyyppi: Kivirakenteet; rajamerkki
Ajoitus: Moderni
Mj. tunnus: 1000056023

Johdanto: Sysmän Ylimmäisen rannalle on käynnistetty ranta-asemakaavan muutoshanke. Pienialaiselta suunnittelualueelta ei ole olemassa ajantasaista muinaisjäännöstietoa ja on todennäköistä, ettei aluetta ole koskaan tarkastettu muinaisjäännösten osalta. Edellä esitetyiden seikkojen takia alueellinen vastuumuseo suoritti pyynnöstä suunnittelualan maastotarkastuksen virkatyönään 16.4.2025.

Tarkastettu alue: Ylimmäisen ranta-asemakaava (ks. oheinen karttaliite).

Metodi: Maastohavainnointi, koekairaus, koekuopat (5)

Historiallinen kartta-aineisto: Suunnittelualueella ei pitäjänkartassa (1840-luku) eikä peruskartastossa (1969) ole mitään historiallisen ajan toimintaan viittaavaa.

Havainnot ja tulokset: Kaavahanke sijaitsee Ylimmäisen eteläosassa sen luoteisrannalla Pirttiniemestä n. 600 m rantaviivaa pitkin luoteeseen. Kaavoitukseen kuuluvat myös lähimmäiset saaret: Roviosaari, Pieni Palosaari ja Iso Palosaari. Saarille ei kuitenkaan ole kohdistumassa maankäyttöä, joten niitä ei ollut tarpellista tarkastaa. Suunnittelualue on n. 127–110 m mpy. korkeuksilla, joista rantaviiva on 110–115 m mpy. Suunnittelualan maasto suurimmalta osin kallioista ja järven suuntaan laskevaa. Rannan tuntumassa maaperä on kivikkoista hiekkamaata. Suunnittelualan lounaisosassa maasto muuttui erittäin kivikkoiseksi, jonne koekuoppien kaivaminen oli haasteellista. Kaivoin esihistorian kannalta potentiaalisille kohdille rannan tuntumaan rantatörmän päälle yhteensä viisi koekuoppaa. Kuoppien maaperä oli pintahumuskerroksen (vaihdellen n. 10–20 cm) alla kivensekaista hiekkamaata. Kaikkien koekuoppien maaperä seulottiin mutta tuloksetta.

Alla koekuoppien koordinaatit:

Kk	P	I
1	6805339	445172
2	6805335	445160
3	6805336	445112
4	6805325	445097
5	6805165	444819

Mittausvälineenä käytettiin GPS-käsilaitetta, jonka paikannustarkkuus on n. 2–5 m.

Suunnittelualueen etelärajalla aivan rannan tuntumassa sijaitsee rajamerkki (N 6805108 E 444772). Se on kooltaan n. 1 x 1 x 0,5 m ja keskellä on pystykivi, jossa on numero 7. Kyseistä rajaa ei ole 1840-luvun pitäjänkartalla eikä vuoden 1969 peruskartalla. Rajamerkki on nykyisen kiinteistöjen rajalla ja siten todennäköisesti varsin moderni. Rajamerkki on määritelty *muuksi kohteeksi*.

Tarkastuksessa ei tehty havaintoja muinaismuistolain (295/1963) suojaamista kohteista. Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, ettei kaavahankkeelle ole olemassa esteitä arkeologisen kulttuuriperinnön kannalta.

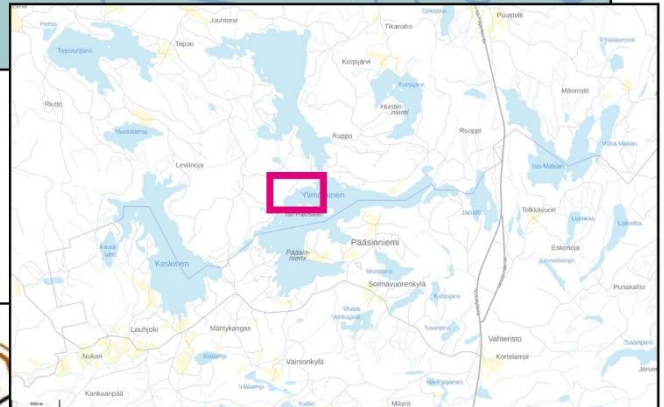
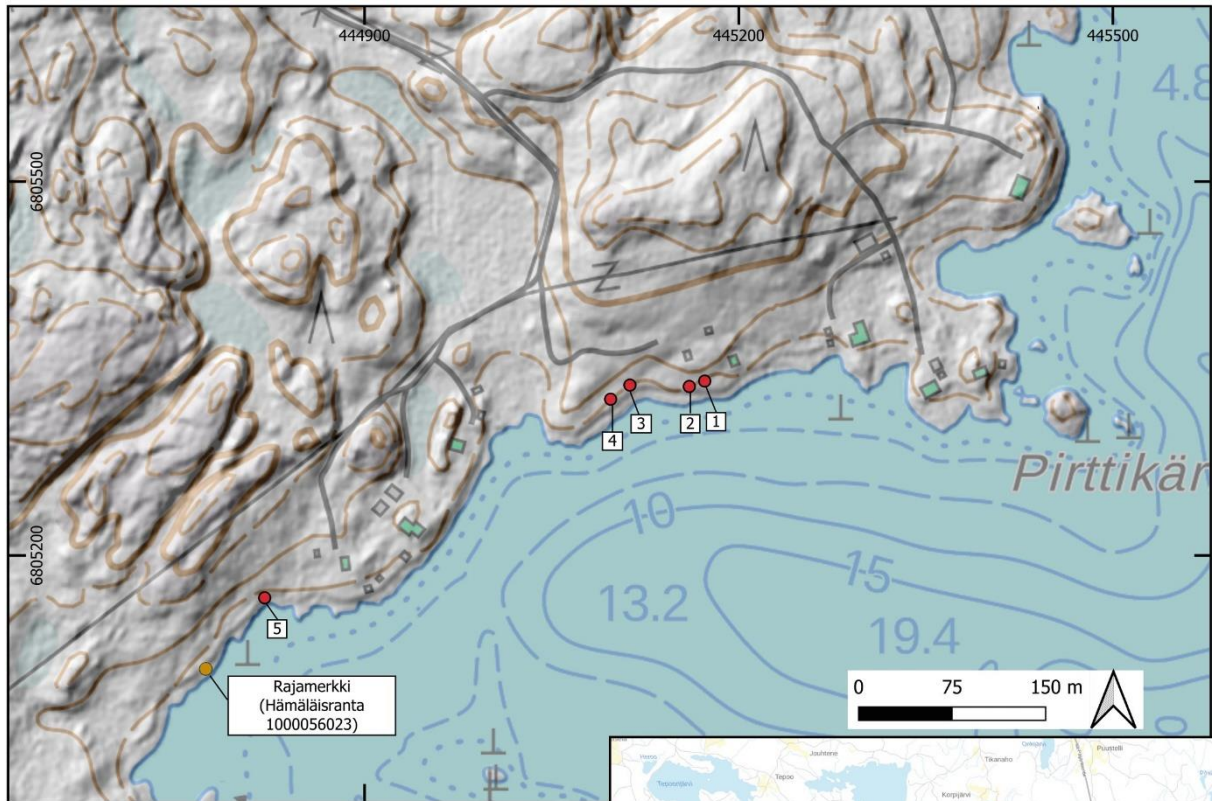
Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

arkeologi

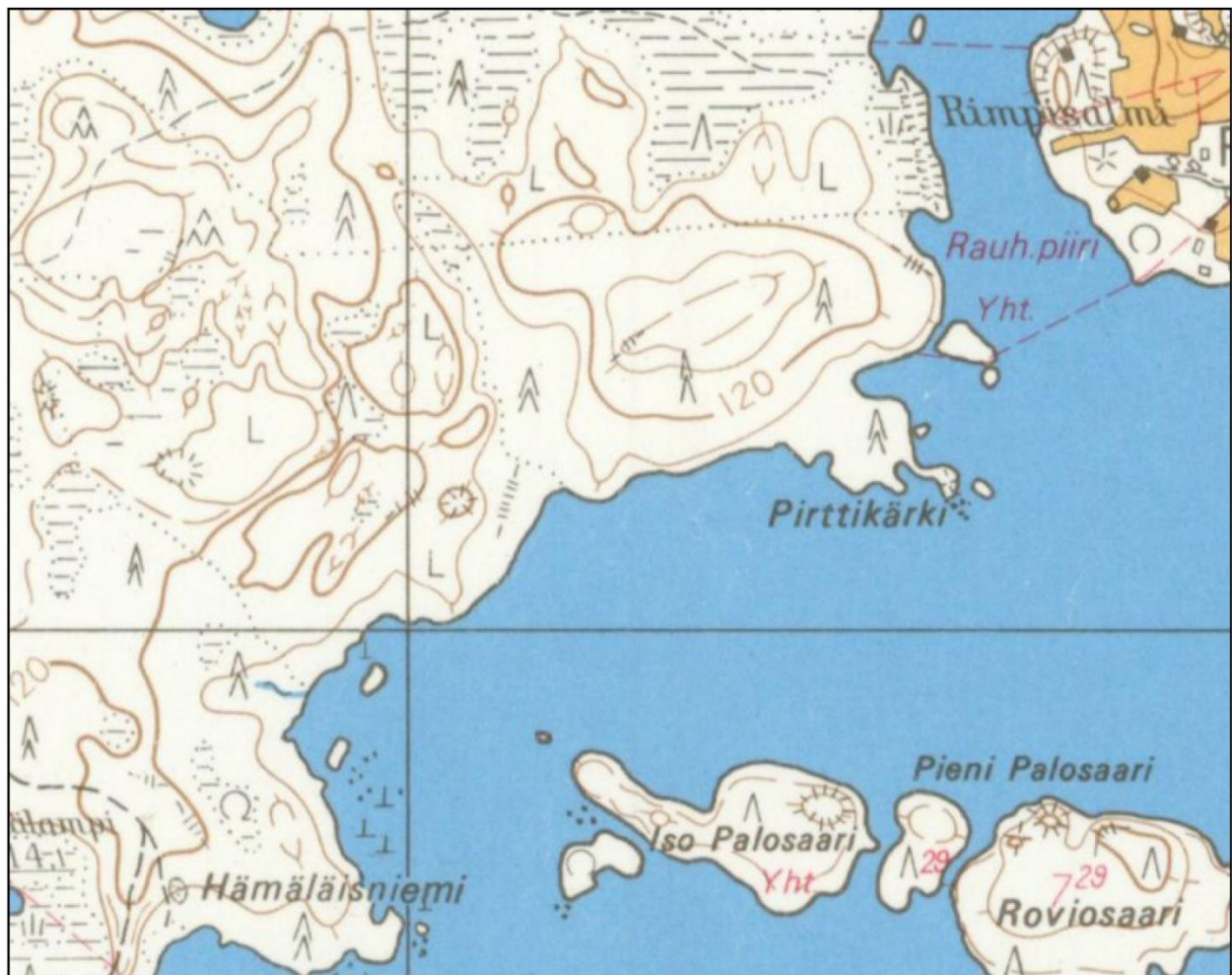
Tomi Kuljukka

Liitteet: Karttaliite, kuvaliite

Karttaliite

Ylimmäisenä koekuopat punaisella ja uusi muu kohde (Hämäläisranta) ruskealla ympyrällä. Keskellä lähestymiskartta ja alimmaisena suunnittelualue rajattu punaisella.

Ylimmäisenä vuoden 1969 peruskartta ja alimmaisena 1840-luvun Sysmän pitäjänkartta (3121 07). Suunnittelualueella ei ole merkitty historiallisen ajan asutukseen tai muuhunkaan viittaavaa toimintaa.

Kuvaliite

Ylimmäisenä koekuoppien 1 ja 2 maastoa, kuvattu koilliseen kohti Ylimmäistä. (OMA202445:80).

Alimmaisena koekuoppa 2, kuvattu koilliseen. (OMA202445:81).

Ylimmäisenä koekuoppa 3 paikka, kuvattuna itään. (OMA202445:82).

Alimmaisena koekuoppa 5 paikka, kuvattu kaakkoon. (OMA202445:83)

Ylimmäisenä tarkastuksessa löytynyt uusi rajamerkki, joka on määritelty *muuksi kohteeksi* (Hämäläisenranta, mj. rek. 1000056023). (OMA202445:84).

Alimmaisena kivikkoista maastoa kuvattuna rajamerkin kaakkoispuolella, kohti etelää. (OMA202445:85).